अपश्यच्च महात्मानं कपिलन्तुरगञ्च तं। स दृष्ट्वा तेजसो राशिं पुराणमृषिसत्तमं । ९९००
प्रणम्य शिरसा भूमौ कार्य्यमस्मै न्यवेदयत्। ततः प्रीतो महाराज कपिलोऽंशुमतो ऽभवत्।
उवाच चैनं धर्म्मात्मा वरदोऽस्मीति भारत। स वव्रे तुरगं तत्र प्रथमं यज्ञकारणात्।
द्वितीयं वरकं वव्रे पितॄणां पावनेच्छया। तमुवाच महातेजाः कपिलो मुनिपुङ्गवः।
ददानि तव भद्रन्ते यद्यत् प्रार्थयसेऽनघ। त्वयि क्षमा च धर्म्मश्च सत्यञ्चापि प्रतिष्ठितं।
त्वया कृतार्थः सगरः पुत्त्रवांश्च त्वया पिता। तव चैव प्रभावेन स्वर्गं यास्यन्ति सागराः। ९९०५
पौत्त्रश्च ते त्रिपथगां त्रिदिवादानयिष्यति। पावनार्थं सागराणां तोषयित्वा महेश्वरं।
हयं नयस्व भद्रन्ते यज्ञियं नरपुङ्गव। यज्ञः समाप्यतां तात सगरस्य महात्मनः।
अंशुमानेवमुक्तस्तु कपिलेन महात्मना। आजगाम हयं गृह्य यज्ञवाटं महात्मनः।
सोऽभिवाद्य ततः पादौ सगरस्य महात्मनः। मूर्द्ध्नि तेनाप्युपाघ्रातस्तस्मै सर्व्वं न्यवेदयत्।
यथादृष्टं श्रुतञ्चापि सागराणां क्षयं तथा। तच्चास्मै हयमाचष्ट यज्ञवाटमुपागतं। ९९१०
तच्छ्रुत्वा सगरो राजा पुत्त्रजं दुःखमत्यजत्। अंशुमन्तञ्च संपूज्य समापयत तं क्रतुं।
समाप्तयज्ञः सगरो देवैः सर्व्वैः सभाजितः। पुत्त्रत्वे कल्पयामास समुद्रं वरुणालयं।
प्रशास्य सुचिरं कालं राज्यं राजीवलोचनः। पौत्त्रे भारं समावेश्य जगाम त्रिदिवं तदा।
अंशुमानपि धर्म्मात्मा महीं सागरमेखलां। प्रशशास महाराज यथैवास्य पितामहः।
तस्य पुत्त्रः समभवद्दिलीपो नाम धर्म्मवित्। तस्मै राज्यं समाधाय अंशुमानपि संस्थितः। ९९१५
दिलीपस्तु ततः श्रुत्वा पितॄणां निधनं महत्। पर्य्यतप्यत दुःखेन तेषां गतिमचिन्तयत्।
गङ्गावतरणे यत्नं सुमहच्चाकरोन्नृपः। नचावतारयामास चेष्टमानो यथाबलं।
तस्य पुत्त्रः समभवत् श्रीमान् धर्म्मपरायणः। भगीरथ इति ख्यातः सत्यवागनसूयकः।
अभिषिच्य तु तं राज्ये दिलीपो वनमाश्रितः। तपःसिद्धिसमायोगात् स राजा भरतर्षभ। वनाज्जगाम त्रिदिवं काल योगेन भारत।

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि तीर्थयात्रापर्व्वणि गङ्गावतरणे सप्ताधिकशततोऽध्यायः ॥ १०७ ॥

॥ लोमश उवाच ॥ स तु राजा महेष्वासश्चक्रवर्त्ती महारथः। बभूव सर्व्वलोकस्य मनोनयननन्दनः। ९९२०
स शुश्राव महाबाहुः कपिलेन महात्माना। पितॄणां निधनं घोरमप्राप्तिं त्रिदिवस्य च।
स राज्यं सचिवे न्यस्य हृदयेन विदूयता। जगाम हिमवत्पार्श्वं तपस्तप्तुं नरेश्वर।
आरिराधयिषुर्गङ्गां तपसा दग्धकिल्बिषः। सोऽपश्यत नरश्रेष्ठ हिमवन्तं नगोत्तमं।
शृङ्गैर्व्वज्रविधाकारैर्धातुमद्भिरलङ्कृतं। पवनालम्बिभिर्म्मेघैः परिषिक्तं समन्ततः।
नदीकुञ्जनितम्बैश्च प्रासादैरुपशोभितं। गुहाकन्दरसंलीनसिंहव्याघ्रनिषेवितं। ९९२५
शकुनैश्च विचित्राङ्गैः कूजद्भिर्व्विविधा गिरः। भृङ्गराजैस्तथा हंसैर्दात्यूहैर्जलकुक्कुटैः।
मयूरैः शतपत्रैश्च जीवञ्जीवककोकिलैः। चकोरैरसितापाङ्गैस्तथा पुत्त्रप्रियैरपि।